

Hur hantera hästgödsel?

- Information till dig som har häst i Sandvikens kommun

Viktigt att lagra på rätt sätt

Stallgödsel innehåller mycket kväve och fosfor. Dessa ämnen kan vid brister i lagringen läcka till yt- och grundvatten, vilket kan skapa problem med bland annat övergödning.

Samma krav för privatpersoner och verksamheter

Eftersom läckage från hästgödsel ger samma miljöpåverkan oavsett om gödseln uppkommer inom ett jordbruksföretag eller hos privatperson ställs samma krav på lagringen. Detta motiveras av miljöbalkens försiktighetsprincip: ”alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder eller vidta de försiktighetsåtgärder som behövs för att motverka skador på miljön”.

Gällande lagstiftning

Krav på gödsellagring regleras bland annat i följande lagar:

- Miljöbalken (1998:808), framförallt kapitel 2 och 12
- Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring

Vad gäller för lagring av hästgödsel?

Gårdar med upp till tio hästar

Har du upp till tio hästar ska gödseln förvaras så att läckage till omgivningen inte kan ske, t ex på gjuten gödselplatta eller i tät container. Det motiveras av miljöbalkens allmänna hänsynsregler som säger att risken för förorening av mark och vatten ska minimeras.

Gårdar med fler än tio hästar

Har du fler än tio hästar ska gödseln förvaras så att läckage till omgivningen inte kan ske, t ex på gjuten gödselplatta eller i tät container. Lagringsplatsen ska ha tillräckligt stor kapacitet för att klara en lagringstid på sex månader.

Beräkning av lagringskapacitet

Behovet av lagringskapacitet beror på hur stor volym gödsel som produceras, mängden strö, nederbörd och vilken typ av hästar som det gäller. Ett riktvärde vid 6 månaders lagringstid är att det krävs 7,2 m³ per häst. Vid 1,5 meters lagringshöjd innebär det 4,8 m² per häst.

Utformning av lagringsplats

Lagringsutrymmet ska vara utformat så att gödsel eller gödselblandning inte rinner av eller läcker till omgivningen. Även eventuellt regnvatten från gödselplattor ska samlas upp och lagras. En gödselplatta bör därför anläggas med lutning mot stödmurar eller liknande så att gödselvatten inte kan rinna ut. Tänk på att lagringsplatsen kan medföra problem för omgivningen i form av flugor och lukt. Ta hänsyn till detta vid placering av lagringsplatsen.

För de som inte har en egen gödselplatta eller tillgång till sådan, kan container vara en lösning. Även denna hantering lyder under samma regelverk, vilket innebär att inget läckage till mark och grundvatten får förekomma. Containern ska alltså vara tät och tömmas innan den blir full. Saknas spridningsareal finns möjlighet att transportera gödslet till SITA i Forsbacka (kostar i dagsläget 500 kr/ton) eller till Borab i Bollnäs (gratis).

Om du saknar lagringsmöjlighet

Om du saknar möjlighet att lagra gödsel under den tid som krävs kan du låta någon lagra den åt dig under följande förutsättningar:

- Mottagaren har tillräckligt stor gödselplatta
- Fram till att gödslet transporteras till mottagaren ska den förvaras så att varken gödsel eller gödselvatten läcker ut.
- Om du har fler än tio hästar och för bort stallgödsel ska du dokumentera detta (gödselmängd, antal djur, datum och mottagare).

Tänk på :

- Släng aldrig främmande föremål, till exempel hästskor, ensilageplast, sten eller balsnören i gödseln. Det kan skada djur, miljö och maskinerna som ska sprida gödseln.
- Mocka noga och med urskiljning. Gödsel som mest består av strö har litet näringsinnehåll och det är svårare att hitta någon som vill ta emot den.

Tillfällig lagring i fält

Det är tillåtet att mellanlagra gödsel på marken (stukalagring) om det kan lagras till minst en meters höjd. Lagringstiden ska hållas så kort som möjligt, max tre veckor, och ske i samband med spridning av gödsel. Gödsel med större inblandning av strömedel och som kan lagras uppåt två meters höjd kan lagras under något längre tid. Det är viktigt att stukan ligger tillräckligt långt från vattendrag, diken och närboende för att inte medföra olägenhet. Ca 150 meter kan användas som riktlinje.

Tänk på att stukalagringen inte räknas in i eller ersätter kraven på tät lagringsplats och lagringskapacitet.

Spridning av hästgödsel

Det bästa är om gödslet kan återföras till egen åkermark. Finns inte tillräcklig mark kan spridningsavtal upprättas med någon som har åkermark.

Det är viktigt att ha en plan för omhändertagandet av gödseln. Oavsett om du sprider gödseln själv eller lämnar bort den till lantbrukare eller någon annan, så ska det ske på ett sådant sätt att miljön och människors hälsa inte tar skada.

Stallgödsel får inte tillföras åkermark i större mängder än vad som motsvarar 22 kg fosfor per ha och år i genomsnitt.

Sker spridning under december till februari ska gödseln brukas ned inom 12 timmar. Vill man sprida gödsel under december till februari och möjlighet till nedbrukning inom 12 timmar saknas, ska ansökan om dispens göras till Bygg- och miljönämnden.

Hästar inom detaljplanelagt område

Det krävs tillstånd från Bygg- och miljönämnden för att hålla häst inom område med detaljplan.